

Jobstudenten, veiligheids- posten, 50 dagen

In 2012 werden in de uitzendsector meer dan 188.000 contracten met jongeren afgesloten. Hiervoor presteerden de jobstudenten 20 miljoen uren op de werkplek. Een toename van 25% ten opzichte van het jaar 2011 en dit dankzij de versoepeling van de wetgeving waardoor jongeren 50 dagen, gespreid over het hele jaar, kunnen werken aan een verlaagd tarief betreffende sociale bijdrage.

Marijke Bruyninckx
Directeur
Preventie en Interim

STUDENTENCONTRACT

Jongeren die studeren en tussendoor willen werken als jobstudent bij een werkgever moeten een aantal wettelijke verplichtingen volgen. Er is eerst en vooral de arbeidsovereenkomst of het studentencontract dat beiden ondertekenen voor de aanvang van de job. Naast de omschrijving van de job in het contract wordt ook de duur van de job vermeld. Voor een studentencontract kan dit hoogstens een jaar omvatten. Sinds 2012 kunnen jobstudenten 50 dagen werken aan een verlaagd tarief van sociale bijdrage. Ze kunnen zelf kiezen wanneer precies in de loop van het jaar ze deze 50 dagen willen spenderen. Vanaf dag 51 moet er door de werkgever een verhoogde sociale bijdrage worden betaald maar blijven ze als jongeren nog even goed beschermd. Op de website Student@work vindt men hierover zeer gerichte informatie.

Ook de toegelaten leeftijd om als jobstudent te werken, ligt vast in bepaalde regels. Van zodra een jongere de eerste twee studie jaren van het middelbaar onderwijs met succes heeft gevolgd kan hij/zij, als vijftienjarige, beginnen werken als jobstudent. Beslist deze leerling om over te gaan naar deeltijds onderwijs, dan mag hij/zij ook vanaf 15 jaar werken als jobstudent,

maar uiteraard niet tijdens de ogenblikken dat hij werkt met een deeltijdse arbeids- of stageovereenkomst of een leertijd doormaakt met een leercontract. Verder bestaat er de algemene regel dat alle jongeren, ongeacht welke studierichting en welk studiejaar ze volgen, kunnen werken als jobstudent vanaf 16 jaar.

JOBSTUDENTUITZENDKRACHT

Van zodra een jongere een uitzendkantoor binnenstapt en door het kantoor tewerk wordt gesteld in de onderneming van een gebruiker, draagt hij het statuut 'jobstudent-uitzendkracht'. Hij appelleert hiermee nu aan twee wetten. Er is de Wet op Uitzendarbeid van 1987 met onder andere de bepaling dat het uitzendbureau de werkgever is en artikel 19 waarin wordt gestipuleerd dat de klant-gebruiker verantwoordelijk is voor preventie en bescherming van de uitzendkracht op de werkplek.

Met artikel 19 wordt in Titel VIII van de Codex Welzijn op het werk een link gelegd naar de Welzijnswet werknemers. Hier wordt met het KB Uitzendarbeid van 2010 de verplichtingen 'op vlak van preventie en bescherming op de werkplek' tussen uitzendbureau en klant-gebruiker in detail uitgeklaard. Het achterliggende principe is dat de klant-gebruiker ten opzichte van de

jobstudent-uitzendkracht dezelfde verplichtingen heeft als zijn eigen vaste werknemers. Het uitzendkantoor als werkgever impliceert dat de arbeidsongevallenverzekering, voor zowel de jobstudenten als de uitzendkrachten, door hen wordt afgesloten. Daarnaast staat het uitzendkantoor ook in voor het gezondheidstoezicht van de uitzendkrachten.

Studenten kunnen ook zonder tussenkomst van een uitzendbureau een job vinden bij een werkgever. Ze tekenen dan rechtstreeks een contract met deze werkgever. De Wet op uitzendarbeid en het specifieke KB Uitzendarbeid van 2010 zijn dan niet van toepassing.

TOEGELATEN WERKPOSTEN

Het KB Jongeren regelt de bescherming van de jongere op de werkplek. Na de risicoanalyse van de werkpost beslist de werkgever of het gerechtvaardigd is om een jonge werknemer in te zetten op de werkplek. Hiervoor houdt hij rekening met de algemene regel dat aan jongeren geen jobs worden gegeven met gevaar voor:

- een lichamelijke belasting zoals bijvoorbeeld extreme hitte bij het werken aan hoogovens;
- of psychische belasting zoals bijvoorbeeld het werken in een autopsielokaal;
- een beperkt veiligheidsbewustzijn of onvol-

doende opleiding met bijvoorbeeld werken met wilde dieren die onverwacht kunnen reageren;

- ioniserende straling, giftige stoffen of carcinogene stoffen waarbij de eis is om altijd nauwgezet en gecontroleerd te werken.

De bijlage van het KB Jongeren bevat een niet limitatieve lijst met verboden werkzaamheden, verbonden aan Agentia, Procedés - werkzaamheden en Werkplaatsen, waaraan jongeren niet mogen worden blootgesteld (zie tabel 1). Deze lijst is een leidraad om te beslissen welke werkposten al dan niet voor jobstudenten toegelaten zijn.

Tabel 1: Niet limitatieve lijst van verboden agentia, procedés - werkzaamheden en werkplaatsen

De wetgever voorziet **afwijkingen onder voorwaarden** op de niet limitatieve lijst van verboden werkzaamheden voor:

- Jongeren die de werkzaamheden uitvoeren nodig voor hun beroepsopleiding
 - Altijd in aanwezigheid van een ervaren persoon;
 - En met controle of de voorziene preventie maatregelen werden genomen of gevolgd.

- De jobstudenten die minimum 18 jaar zijn
 - Volgen een studierichting in het kader van de werkzaamheden;
 - De werkgever heeft de preventieadviseur en het comité PBW voorafgaand betrokken bij zijn beslissing om de werkpost open te stellen voor de jobstudent;
 - De jobstudent wordt niet betrokken bij het besturen van gemotoriseerde werktuigen.

De wetgever voorziet hierin wel enkele uitzonderingen op het verbod voor jobstudenten om gemotoriseerde werktuigen te besturen zoals samengevat in Tabel 2.

AGENTIA		
Fysische agentia	Ioniserende straling	
	Omgeving met overdruk zoals in hogedrukruimten, bij diepzeeduiken	
Biologische agentia	Groepen 3 en 4 <i>(Zie KB van 4 augustus 1996 betreffende de bescherming van de werknemers tegen de risico's bij blootstelling aan biologische agentia op het werk.)</i>	
Chemische agentia	Stoffen en bereidingen ingedeeld als:	
	a) zeer vergiftig (Tx) - (CLP: acute toxiciteit categorie 1 en deel 2) vergiftig (T) - (CLP: acute toxiciteit categorie deel 2 en deel 3) bijtend (C) ontpofbaar (E)	
	b) Schadelijk (Xn) <i>(CLP: acute toxiciteit categorie 4 en deel 3)</i>	en R-standaardzinnen: R39 gevaar voor zeer ernstige onherstelbare effecten; R40 mogelijke gevaren voor onherstelbare effecten; R42 kan overgevoelighedsreacties bij inademing veroorzaken; R43 kans overgevoelighedsreacties bij aanraking met huid; R45 kan kanker veroorzaken; R46 kan erfelijke, genetische schade veroorzaken; R48 gevaar ernstige schade gezondheid bij langdurige blootstelling; R60 kan de vruchtbaarheid schaden; R61 kan schade veroorzaken aan het ongeboren kind;
	c) Irriterend (Xi)	en R-standaardzinnen: R12 zeer licht ontvlambaar; R42 kans overgevoelighedsreacties bij inademing; R43 kans overgevoelighedsreacties bij aanraking met huid.
	d) carcinogeen	<i>(Zie KB van 2 december 1993 betreffende de bescherming van de werknemers tegen de risico's van blootstelling aan carcinogene agentia op het werk)</i>
e)	• Gesmolten lood, loodlegeringen, met uitzondering van soldeersel; • Stof van lood en van loodverbindingen aangewend in fabrieken en reparatiewerkplaatsen voor loodaccumulatoren; • Loodhoudende verfstoffen aangebracht met het pistool of d.m.v. elektrostatische procedés; • Kwik of kwikverbindingen; • Koolstofdissulfide; • Arseenverbindingen; • Fluor en zijn verbindingen; • Benzeen; • Tetrachloorkoolstof, 1,1,2,2-tetrachloorethaan, pentachloorethaan.	
PROCEDÉS EN WERKZAAMHEDEN		
Afbraakwerken	Slopen van gebouwen	
Carcinogene agentia	Procedés en werkzaamheden bedoeld in bijlage II van het KB van 2 december 1993 betreffende de bescherming van de werknemers tegen de risico's van blootstelling aan carcinogene agentia op het werk.	

Opmerking: het KB "Jongeren" en de overeenkomende Europese richtlijn zijn nog niet aangepast aan de nieuwe CLP¹-indeling die op 1 december 2010 in voege is getreden voor stoffen en op 1 juni 2015 van kracht zal zijn voor mengsels. De verwijzingen naar CLP worden ter informatie vermeld.

Chemische agentia	Werken aan of met kuipen, bassins, reservoirs, korfflessen of buikflessen die chemische agentia bevatten (zie 'Agentia').
Dieren	Werken met wilde of giftige dieren
Grond- en stutwerk	Bij uitgravingen van meer dan 2 m diep. Werk dat instortingen kan veroorzaken
Hoogspanningsinstallaties	Onderhoud, reiniging, herstel van hoogspanningsinstallaties in transformatorhuisjes. Arbeid met gevaren op het gebied van hoogspannings elektriciteit.
Lassen	Las- of snijwerk met de elektrische boog of met de brander in tanks.
Machines	Bedienen van... • in metaalbedrijven • fabricage- en transportinrichtingen met grote risico's zoals hoogovens, smeltovens, convertoren en gietijzermengers, smeltpannen, warmwalsen; • in cokesfarielen • coalcars, coke-cars en uithaalmachines in cokesfabrieken Besturen van... • graafwerktuigen en -machines • machines voor het heien van palen Welbepaald werktempo... • Arbeid met een door machines bepaald werktempo en met prestatiebeloning Gebruiken van gevaarlijke machines zoals... • Houtbewerkingsmachines: cirkelzagen, lintzagen, vlakbanken, vandiktebanken, frezen, pennenbanken, kettingfrezen, gecombineerde machines. • Leerlooierijmachines: walsmachines, pers- en schaafmachines, machines voor het gladschuren, karrewalsen, stolmachines, vacuümdroogmachines. • Metaalpersen: schroefpersen met wrijvingskoppeling, excenterpersen met mechanische, pneumatische of hydraulische koppeling, hydraulische persen. • Persen: voor het vormen van plastische stoffen. • Metaalscharen en snijmachines. • Valhamers • Schiethamers.
Ontvlambare vloeistoffen	Waarbij wordt gebruik gemaakt van apparaten voor de vervaardiging, de opslag of het vullen van reservoirs met ontvlambare vloeistoffen en met samengeperste gassen, vloeibare of opgeloste gassen; werkzaamheden die een ernstige brand of zware ontploffingen kunnen veroorzaken.
Persluchtcaissons en overdruk	Arbeid in persluchtcaissons en onder overdruk.
Springstoffen	Vervaardigen, gebruiken, distributie, opslag en vervoer van springstoffen of van projectielen, ontstekingsmiddelen of diverse voorwerpen die springstoffen bevatten.
Stellingen	Oprichten, afbreken
Schilderswerk	Waarbij gebruik wordt gemaakt van loodwit, loodsulfaat of enig product dat die pigmenten bevat , indien het loodgehalte groter is dan 2 gewichtsprocent berekend in metallische toestand.
Schepen	Laden en lossen
Snoeien en vellen	Snoeien, vellen hoogstam
WERKPLAATSEN	
Risico op ernstige branden of ontploffingen	Zoals: • de vervaardiging van vloeibare zuurstof en waterstof; • de vervaardiging van collodion, celluloid, ontvlambare gassen en vloeistoffen; • de destillatie en raffinage van koolwaterstoffen voortkomende uit petroleum en steenkool; • het vullen van verplaatsbare recipiënten met samengeperste gassen, • vloeibare of opgeloste gassen andere dan lucht, onder een druk van meer dan 1 kg/cm².
Lokalen voor de autopsie-diensten	Zoals: • in de vilbeluiken waar kadavers en krenge behandeld en bewerkt worden; • waar dieren worden geslacht; • waar werkzaamheden worden verricht die een risico inhouden van contact met cyaanwaterstofzuur of met elke stof die dit zuur kan vrijmaken;
Asbestgevaar	Lokalen of bouwplaatsen waar door werkzaamheden of werken asbestvezels kunnen worden vrijgemaakt.

Uitgaande van de verboden lijst samen met de afwijkingen moet men besluiten dat jobstudenten **nooit** mogen werken met gemotoriseerde transportwerktuigen zoals een heftruck.

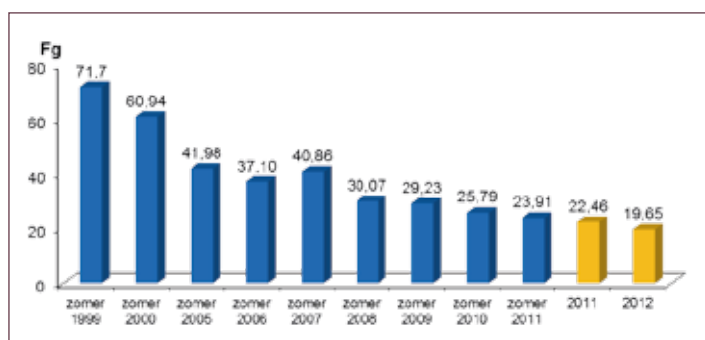
KB Jongeren een niet limitatieve lijst die kan worden uitgebreid. Alles hangt af van de beveiliging van de werkpost, de gezondheidsrisico's verbonden aan de werkpost, de begeleiding van de jongere, enzovoort.

MAG EEN JOBSTUDENT WERKEN AAN EEN VEILIGHEIDSPOST?

Het feit dat in de lijst van verboden werkzaamheden de gevaarlijke machines en werksituaties gedetailleerd worden behandeld, impliceert dat jongeren en jobstudenten wel aan andere veiligheidsposten mogen tewerkgesteld worden. Uiteraard moet de werkgever in functie van deze werkpost alle preventiemaatregelen nemen en de nodige vorming en instructies voorzien. Anderzijds betreft de bijlage in het

GEZONDHEIDSTOEZICHT EN WERKPOSTFICHES

Gebruikers die jobstudenten of uitzendkrachten wensen aan te werven voor werkposten, waaraan gezondheidsrisico's verbonden zijn, bezorgen voorafgaand een ingevulde werkpostfiche aan het uitzendkantoor. Gezondheidsstoezicht is verplicht voor veiligheidspost, functies met verhoogde waakzaamheid en bijzondere risico's zoals bijvoorbeeld een bepaalde vaccinatie.

Preventie en Interim heeft recent een site www.werkpostfiche.be geopend waarin klant-gebruikers informatie met betrekking tot werkpostfiches kunnen terugvinden. Het is mogelijk om een werkpostfiche in te

vullen en te voorzien van het bedrijfslogo. Deze op maat gecreëerde werkpostfiche kan worden geprint of doorgemailed naar het uitzendkantoor. De uitzendconsulent(e) checkt de status van het gezondheidsonderzoek van de jobstudent-uitzendkracht. In sommige gevallen kan het zijn dat de jobstudent-uitzendkracht nog beschikt over een geldig medisch attest en kan hij direct beginnen bij de gebruiker. In het andere geval stuurt de uitzendconsulent(e) de uitzendkracht eerst naar de arbeidsgeneesheer van zijn externe dienst PBW of de medische dienst van de gebruiker.

In het KB Jongeren wordt voorzien dat jobstudenten voorafgaand een gezondheidsonderzoek moeten ondergaan indien ze minderjarig zijn (minder dan 18 jaar), bij nachtarbeid (tussen 20u00 en 6u00) en voor de normaal gezien verboden werkzaamheden waarvoor een afwijking bestaat.

ARBEIDSONGEVALLEN

Werken als jobstudent is aantrekkelijker geworden nu het aantal dagen om tegen een voordelig RSZ-tarief te werken werd uitgebreid van 2x23 dagen tot 50 dagen doorheen heel het jaar.

Meer jobstudenten op de werkplek betekent ook een grotere kans op arbeidsongevallen voor deze jongeren. Toch was er in 2012 nog altijd een daling van het aantal arbeidsongevallen. Deze trend zet zich vandaag door zoals vermoed uit de eerste resultaten van de arbeidsongevalcijfers die Preventie en Interim momenteel verzamelt. De stijging van gepresteerde uren door de jongeren blijkt zich in 2013 daarentegen te stabiliseren.

Pi heeft net zijn jaarlijkse wedstrijd voor jongeren opnieuw opgestart. Bezoek de site www.ikbenjobstudent.be en vind daar alle nodige informatie rond veiligheid op het werk bij jobstudenten. Klik vervolgens door naar de wedstrijd om de fotogalerij te bekijken. ▀

	Jobstudenten besturen nooit gemotoriseerde transportwerktuigen zoals een heftruck
	Uitzondering - vanaf 16 jaar Platformtruck met <u>meelopen</u> de bestuurder (elektrische transpallet) Werktuig: - geringe hefhoogte - max. 6 km/uur - bedieningsorgaan naar neutrale stand bij loslaten - rem komt in werking
	Uitzondering - vanaf 18 jaar Platformtruck met <u>meerrijdende</u> bestuurder Werktuig: - geringe hefhoogte - max. 16 km/uur - bedieningsorgaan naar neutrale stand bij loslaten - rem komt in werking

Tabel 2: Uitzonderingen m.b.t. gemotoriseerde transportwerktuigen